

Handläggare: Tero Heiskanen
Kristina Österlund
Telefon: 508 08 410
508 08 420

Till Kungsholmens stadsdelsnämnd
sammanträde 2007-08-23

Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Anders Carstorp
stadsdelsdirektör

Kerstin Callingård
tf. verksamhetschef

Bakgrund

Äldreförvaltningen har omarbetat och reviderat det dokument som tidigare hette "Riktlinjer för prövning av bistånd mm i äldreomsorgen" från 2001. Det nya dokumentet heter "Riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen" och har sänts ut på remiss till samtliga stadsdelsnämnder för yttrande senast 7 september 2007 (bilaga 1).

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen välkomnar en översyn av riktlinjerna för handläggning och prövning av beslut inom äldreomsorgen. Det har till viss del saknats tydliga riktlinjer som gäller generellt och från vilka avsteg kan göras i förekommande fall utifrån den individuella behovsbedömningen.

Det förslagna dokumentet är bra men behöver enligt stadsdelsförvaltningen förtydligas på en del punkter som redovisas nedan.

Avsnitt 2-3

När det gäller ansökan om god man alt. förvaltare står det följande i riktlinjerna ”En ansökan om god man eller förvaltare skall ske med den enskildes samtycke eller ett läkarintyg som styrker att den enskilde inte kan lämna samtycke.” I realiteten begär överförmyndarnämnden in läkarintyg på samtliga ansökningar om god man och förvaltare. Detta måste klargöras.

3:4 Bedömning och val av insatser

”Insatserna skall utformas i samråd med den enskilde och så långt det är möjligt tillgodose den enskildes önskemål”. Texten bör kompletteras med en formulering enligt:

Insatserna skall utformas i samråd med den enskilde och så långt det är möjligt tillgodose den enskildes önskemål *för att uppnå skälig levnadsnivå*.

”Skälig levnadsnivå” är ett vedertaget begrepp som används i socialtjänstlagen och förtydligar enligt förvaltningen nivån på insatserna.

3.4.2 Beslutets innehåll

Om beslutets innehåll står det i förslaget att det för den enskildes kännedom ska framgå inom vilken tidsintervall de beviljade insatserna beräknas kunna utföras. I ”Tillämpningsanvisningar för handläggning vid kundvalsmodell med omsorgspeng inom äldreomsorg och omsorg om funktionshindrade” framgår att ”Biståndshandläggarens bedömning av tiden är ett medel för att bestämma en ersättningsnivå och inte en reglering av den tid utföraren skall lägga ner på uppdraget.” Alla dokument som biståndshandläggarna ska rätta sig efter måste ha en samstämmighet och inte som i det nämnda exemplet stå i motsats till varandra.

5.5.9 Ledsagning/promenad/ utevistelse

Även när det gäller promenader och utevistelse vore det bra med ett ”riktmärke” för vad som anses skäligt, lika väl som frekvens på städning anges.

5.6 Dagverksamhet

Krav för dagverksamhet med inriktning mot demenssjukdomar är att demensutredning ska ha initierats. Detta krav är alltför kategoriskt, eftersom det finns dementa personer, som skulle ha behov av dagvård men vägrar medverka i en demensutredning.

6 Särskilt boende

Förvaltningen delar uppfattningen att den enskildes valfrihet ska vara så stor som möjligt. Att stadens servicehus och vård- och omsorgsboenden ska ses som en gemensam resurs är en självklarhet. Den äldre, som beviljats ett boende ska enligt förslaget ha rätt att välja bland de boenden som upphandlats av staden.

I förslaget till äldreplan som samtidigt med denna remiss har remitterats till stadsdels-

nämnderna finns en mening som säger att ”om det inte finns plats på önskat boende ska det vara möjligt att kunna ställa sig i kö om plats kan beredas inom rimlig tid. Enligt förvaltningen borde rimlig tid förtydligas i föreliggande riktlinjer.

Vidare bör även tydliggöras vad som gäller i fråga om val av permanent boende när en person har beviljats korttidsboende i avvaktan på permanent placering. Sådana beslut förekommer ibland om det inte finns någon permanent plats att tillgå och vederbörande inte kan vänta hemma med hemtjänst.

6.1.4 Vård och omsorgsboende med hemtjänst (servicehus)

Förvaltningen anser att det tydligare bör framgå att den som beviljas servicehus även bör ha behov av vissa omvårdnadsinsatser. Det bör tydliggöras att i bedömningen ska tas hänsyn till den enskildes situation och möjligheter och att sammanvägning ska göras av sociala, medicinska, psykiska och existentiella behov. Förslaget till nuvarande skrivning är ganska vag och ger utrymme för godtycke och olika tolkningar.

6.4 Ansökan om särskilt boende från person i annan kommun

I förslaget till riktlinjerna avspeglas delvis att befolkningen numera är mera rörlig och reser. Hemtjänst i annan kommun och ansökan om boende över kommungränser behandlas. Dock finns det ett antal situationer som inte är ovanliga och som inte berörs; ansökan om hemtjänst i annat land (t ex på Åland, Finland), ledsagning vid semesterresa utomlands och vilka rättigheter inom sjukvård och socialtjänst en medborgare från annat EU-land har i Sverige. Det vore bra med ett klargörande på dessa punkter.

6.6 Behov av annan bostad

Stadsdelsförvaltningen anser att det är positivt att det i riktlinjerna har införts ett avsnitt som handlar om behov av annan bostad. Här tydliggörs att det är den enskildes vård och omsorgsbehov som är grunden till rätten till bistånd i form av vård och omsorgsboende och inte enbart t.ex. avsaknad av hiss i fastigheten eller otillgänglig närmiljö.

Övrigt

Stadsdelsförvaltningen saknar vägledning i förslaget till riktlinjer när det gäller kontaktperson enligt SoL och hemtjänst i assistansliknade form enligt SoL.

En person - som inte tillhör personkrets enligt LSS – har före sin 65 årsdag *haft kontaktperson beviljad* och ansöker om fortsatt bistånd till kontaktperson. Det framgår inte tydligt om insatsen kan beviljas eller inte. Om inte - bör personen i god tid före 65-årsdagen informeras om detta. Om personen är över 65 år och *inte har haft kontaktperson tidigare* och inte heller omfattas av LSS - hur ska dessa ansökningar bedömas?

Hemtjänst i assistansliknade form enligt SoL förekommer ibland för personer under 65 år som behöver kontinuitet och har svårt med olika personal från den vanliga hemtjänsten. Denna insats tas inte upp alls i riktlinjerna för personer över 65 år. Det är viktigt att veta om insatsen får fortsätta efter fyllda 65 år. Om inte, bör personen i god tid innan informeras

ras av sin handläggare på enheten för funktionshindrade att insatsen upphör vid fyllda 65 år.

Mycket är bra i förslaget till riktlinjer för bedömning av bistånd men liksom tidigare version så omfattar förslaget mer än bara bedömning av bistånd. Det är en kombination av riktlinjer för handläggning och dokumentation, äldreomsorgsplan och riktlinjer för bedömningar av behov av bistånd. Att blanda dessa är inte bra då det skapar oklarhet, särskilt som avsnitten om handläggning och dokumentation (kap 3–4) endast utgör ett komplement till huvuddokumentet ”Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten” (Beslut i KS 2001). Om det senare har brister och behöver kompletteras på detta omfattande sätt, vore det bättre att omarbeta det gamla dokumentet i stället för att som nu skapa ett kompletteringsdokument. Till dessa dokument ska även läggas ”Tillämpningsanvisningar för handläggning vid kundvalsmodell med omsorgspeng inom äldreomsorg och omsorg om funktionshindrade” där vissa omständigheter regleras som rör hemtjänsten. Att ha tre dokument som överlappar varandra skapar både förvirring och blir tungarbetat för handläggarna.

Förvaltningen anser att huvuddokumentet ”Handläggning och dokumentation inom socialtjänsten” ska vara det dokument som rent formellt styr handläggning och dokumentation och detta bör då kompletteras med de avsnitt som saknas. Är det inte görligt så bör ett sådant dokument skapas särskilt för äldreomsorgen. Idag gäller det för all handläggning inom socialtjänsten. Därtill ska finnas ett dokument med riktlinjer för prövning av bistånd inom äldreomsorgen. Ett dokument som enbart reglerar innehållet i insatserna. Detta skulle ge biståndshandläggarna stöd i deras arbete och bidra till en likvärdig bedömning i hela staden. Till detta kommer Äldreomsorgsplanen som är ett långsiktigt styrdokument som reglerar verksamhetens inriktning. På så sätt får vi tre tydliga dokument med tre olika syften vilket skulle underlätta för biståndshandläggarna.

Vidare anser förvaltningen att staden bör skapa ett heltäckande system för olika riktlinjer och andra liknande dokument och gärna med ett enhetligt utseende. Ett system med numrering (år och löpnummer) och där det tydligt framgår vilket dokument som är aktuellt och vilket tidigare dokument det ersatt, skulle förenkla sökandet och ge en större säkerhet om vilket dokument som gäller vid den aktuella tidpunkten (jämför t ex socialstyrelsens eller arbetsmiljöverkets system för författningar).

Bilaga

Remiss av riktlinjer för handläggning av ärenden enligt SoL och LSS inom äldreomsorgen.